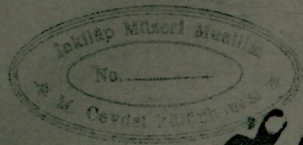

۲۹ اگستوس ۱۹۱۸

صافی : ۵۹

اوجنی جلد

تیکلی محبوسه

غالب ، صنعتکار قی غروری ، علی‌العاده شاعر لک
بایانی فغری لرندن تماماً باشقا و صبیعی بر مورثه
کوستر مشدر .

میدان نظمه چقدی قلم فیرمان کی
آلدی جهانی قبضه صاحبقران کی
بر نقشه وارکه شهیدمقاله نطقک
سرمست اولور کروه ملک بلدان کی
بر فیض وارکه شق زبانه خلمک
ز صم ترشح ایتده زرتادان کی
عربان کلیر صمیرمه ارواح شاعران
بیت خدای طائر اولان صاحبان کی
حسن ادابی بدن آیر کاربان ناز
چقدی غزلیم خط عنبر فشان کی
روشن نکافی اتمده اندیشه آشکار
پر کوهر کواکب اولان آسمان کی
افسونی بکر فکرمک آخر ادوب اثر
آچمد طلسم معنی کنج نهای کی
الفاظ اولدی نور جلا چشم معنی
کنعانه پیرمن کوئورن کاربان کی

لرلز سافه تقدم ایتدم
بر بشقه لغت تکلم ایتدم
بن اولدم اول کروه پیرو
اویش بلی کنجی به خسرو
ظن ایتده شوبله یوله بر سوز
کل سن دخی شوبله یوله بر سوز
ارباب سخن تمام معلوم
ایشته قلم ایشته کئور روم
این دم کوز شاعری اثر نیست
سلطان سخن منم دگر نیست

« آتجاق طبعنک سلطان استغناسته مطیع اولدینی »
شوبله جک قدر مغرور و سرپست باشایان « حسن
وعشق » شاعری « اهل دل قدری بیلی اهل دلک
ادناسته بنده » اولدینی اعترافندن چکینمز . فقط
شورای عشق ک غالب تغیل ایتدیی کی بر اهل
دل - بو کوئورن کجه تعبیر یله بر آست - حیانه
پک آز تصادف اولور شیلر دندر ؛ بالخاصه ادبیات
صحنه منک مستکر شوم چرکار یله بادیقی اوانشاده
سعتندن جدا آتلایان رقیق بر ذوقه تصادف
عادتا محالده .

علی‌العاده شاعر لک طومش و حسر کوز لره
سیر ایتدکاری « سرای معانی قابیلرینک بر خویا
کوز لرنه آجیق اولدینی » کورمک ، « سپهر معانی
طبیق بر مسیح کی سیر انک » غالبده ک غروری
پک طبیعی اولارق فولتد برمشدی . صنعت حیانه
داهای کی کیردیی زمان « سخن کارزارنده اهل دلک
ترتبه سعتد بر کل خودرو » اولدینی اعتراف ایدرکن
بیله « دل باغناک سنبله آهو اولاق قدر خلمه سندن
معانی غرور قوقوسی » کلدیکنی شوبله یوله کنج شاعر

مؤخر ا کندیسی الک بویوک شاعر لره عینی سوبده
کورمکده غایت حلیدی . چونکه اعتقادده صوصامش
اولان بویوک روحی « سپهرک جام ماهندن صاف
متهاب شرابی اچیمه جک » ، « شعی متهاب شب
آرابه کدیمیجک » قدر « انوار کیمیه مست »
بولونیوردی .

« حسن وعشق » شاعرینک دائمی یکاقلیمه یارانان ،
یکی رنگار و یکی نیشالار وجوده کتیرن غلیانی
غله سی ، کندیشه بویوک بر غرور ایلر بر ایدر برین
ودائی بر اضطراب ، بر خشود سزائی و برمشدی .
لسانک ونظم شکارینک او دورده کی حالی خیالاری
تبلیغ اچون پک محدود وابشدائی کورن غالب ،
بوتون حیانه « کور نهر سولیر ایدم اولسه ساغ
الفاظا » فریادی تکرار ایشدی . کلمه لک ترکیب لک
رنک و رایحه دولو خیالاری لایقله تبلیغ ایدمه دیکنه
قانعدی .

ز کی ، خلق ، دهرین بر صنعتکار غرور یله برابر
بر درویش تواضعه مالک ، تجدد طرفنداری و بر آز
آلایش پرست اولان شیخ غالب بوتون متصوفلر
کی آز جوق مرضی تظاهرلر اراسته سندن کری
قالامشدی . قویه سیاحتی ، مولوی لکه انتسابنک
شکل ، تماماً متوازن بر دماغه مالک اولمادیقی
کوستریور . بوتله غامبه مرضی بر ماهیت عطف
ایتنک نه قدر مفرط بر ادعا ایسه ، عکسده اودرجه
یا کیشدر .

« حوراس » کی ، « عمر خیام » کی ، « باق »
کی کائناتی بوش بر خیالیدن عبارت کورن غالبده ،
بو بوش حیاندن ممکن مرتبه فضلده ذوقیاب اولیق
خصوصنده اونلره برلشمیور ؛ چونکه اونی اصل
اشغال ایدن ، روحی دولور ان « بر ابدیت و حقیقت
دوشونجه سی وارد ؛ حیاتی بوش یکجیمه ریک ابدی
ذوقره و لاهوتی تجلیله مظهر اولفه چالیشق انسان
اچون باشلیجه وظیفهده انسان ، اوله « امیرکوس » ک
ظن ایتدیی کی « بر یوزنده تنفس ایدن ، قبیله ایان
موجودانک ال سغینی » دکادر ؛ بالمکس مخلوقات
اشرف و بوتون بو وارلک مقصد و غایه سیدر . « شع
جانتک شعله سی آسمان فالوسنه صفا به یاق » قدر
لاتای اولان شاعرک روحنه ایراد ایتدیی خطایله
اسانلایی تجیل خصوصنده جوق کوز ل و جوق
قوتیلدر ؛

ای دل ای دل نه به پورته ده بر غم سین سن
کرچه ویرانه ایسه ک کنج مطلب سین سن
سجده فرمای ملک ذات مکرم سین سن
روح سین ، نغمه جبریل ایلر توأم سین سن
خوشه باق ذاتک کیم زبده عالمین سن
مردم دیده ا کوان اولان آدم سین سن

متصوف غروری بو قدر بویوکس بر درجه به
وارد بران قیلر اچون یأس والم ممکن اولسه بیله ،
حیای بوش کورن لره کی قارائلق و قورقوج پدینکلک
او نورانی ساحه لرده حکمران اوله بیله می افاقا بل

دکادر ، مادانکه حیانه بوتون لاهوتی تجلیله بر
وحدت عالی ، بر حقیقت عالی بولق قابل اولور ؛
و حالده حیات و کائناتک معنی و ماهیتی ، غایبی
آکلاشیلش ، و روحی صیقان ، تولدورن بوتون
بوشقلر ، قارائلق احداثت غریله دولش ایدیلناش
دیکدر ...

کوسری زاده محمد نواز

ادبی تعقیق

ینه وزن مسئله سی

— ۳ —

یکن هفته کی مقاله مرده به وزننک عروحه
فاقیقی کافی دلیلاره کوستر دک ظن ادیبورم . بو
مقالده ایسه جمعه ک دوندن بوکونه قادر نه کی تر قیلر
مظهر اولدینی و بارین نصل بر استقامته دوشور
بورو به جکی تدقی ایتنک فکرنده م .
جه ایلر یازیش پک آسلی منظومه لره ا کثریتله
تکیه لردن قویان نفسلر و خلق آره سنده یاییان
تور کولردر . بر طرفده سرای شاعر لری غروض
وزنله ایران روحی یاشاترکن ، دیگر طرفده اصل
مات ، قلبنک هیجانلری به یوزنده تسهیلر ، قوشیارله
داغیت یوردی . جمه ک کنتشیر وزنی اون برلی ایدی .
اون برلی بر آز فرانسوز لک « آلساندیره » دیککاری
فیلاسیک وزنه بکزر . آناتولیده حالا ذوق ایلر
دیکد دیکمز دیکر پک جوق تور کولره کلمبه ا کثریتله
بدی به لیدر لر . بالخاصه بودی به لیرک پک کوزلاری
یکن سینه مقالهده بولوندوغم ائشاده دیکلشم و ال
مشهور لری طویلا دیرک تورک بور دینه یازدیم بر مقاله
دورنده نشر ایتدم .

ا کثریسی جوشغون ، فقط بدیخت عاشقلر اولان
ساز شاعر لری بوصورنله خلقک صمیمی بنلکندن
فیضیران حسلی به ایلر ترم ایدرکن هیچ بر سوزنله
معاونت کورمه شلر ؛ اندرون قصیده خوانری کی
عطیه ، احسان آلتی شوبله دورسون ، حتی جوق
دغله لر تزییه اوغرامشلردر . ایشته یالکزر بو سبب
جه وزننک نهدن دولای قی ترق ایدمه دیککی اشته
کافیدر . ساز شاعر لرنک قوشیار لری ، دستا لری
باشدن باشه آناتولوی دولاشیور ، بوتون کورکلرده
عکسلر او یاندیریور ، فقط نه چارکه استانبول
« صربا اچی جام مینای یاقوت رنک » دیبه چاقیران
فتیقک ، یاقود ، « ویر حکمتی آری سرووران کهنه
بهارک » ترانه میله روحلری ذوقه ، بوسه چاقیران
نایک قصیده و غزلار دندن باشقه بر شی دیکلرک
ایسته میوردی .

شامی مکتب ادبنده عاکف باشانک مشهور
مرثیه میده داخل اولدینی حالده بر آرائق اویانان
به جریانی برمد سوکره تکرار سکنه به اوغرامشکن
نهایت محمد امین بکده صمیمی بر ممکس بولدی . محمد

امین بک بوزنک اسکی شاعرلی کی نہ بر تکیہ نشین،
نہ در بر آملوئی فهو محتاسنہ سازی ایکلتن دودر
بر عاشقی . ابلک تجربہ لری بر آ زحیرت ، حتی تریف
ایله فارشیلادی . یالکز نہ یازیکه خلق ایچون
صیرلایان ، شفق بر قلب ایله دوشمش اولان محمد
امین بک بوزنک هرکسه سوزده جک دهايه ملاک
ذکادی . عینی زمانده یارادیچی بر هيجانن داما
اوزاق یاشادی . بوکون چموزنک بک چوق معارضه
یده وارک ساده جه امین بک شاعرلی اورتایه
سوزده رک بوزنک علینده بولونورلر . حالوکه
پونن دها حقیر بر ملاحظه اولاماز .

امین بک چچین بوزنی پورومدی ... چچین باشقه
روحلر و دوقلر بکلک لازم کلدی ... بونی ایک
کله ایله سوبایم : چونکه بوشاغ ، بوقارده دیدیکم
کی ، بناسکی صارصان بوبوک فیطنه لر یاشامش بر
کیسه ذکادی . اودرچه قادارک سوک یازدنی
« صیان » سرنامی شمرده بیله دورغون بزاکول
اوستدن کچن خفیف برایکی دالغادن باشقه هیچ بر
شی یوق .

امین بک ثابت بر فکر طاشیوردی : یارالی وطنک
درد لر نی ترم ایک ... فقط بوبک ایچون لازم کلن
قوتی وجودنه بولدی قادار روحنه بولامادی .
داما عینی فکرلری حسلری دییه بورم . یعنی مطرد
ترتله تکرار ایدتی ، دوردی . بوسوزلر حال کندی لر نی
کوجدره جکدر . فقط بوقالده باشلاکرن حقیقت
ایچون هیچ بر شیئی صافلامغه دوشونجه لمی
دوغورون دوغریه ، غایت آچیق و صمیمی بر
صورته سوبلکه فراروردیکم ایچون بی معذور
کوره جکلری امیندم . آتچق شونده اعتراف
ایدهم که شعرلری اعتباریلرله ک آزار ساری اولان محمد
ارن بی بویو بیراقافده کوستردیک اصرار ایله
یته کینکله بوبوک هر هیز اولدی .

توفیق فکرت ذوقری یوکسندی ، لسانه بکی بر
موسیقی ، برسیلیت وردی ؛ قطع امین بک آک ساده
کله لرله تورکه شعرلر یازیلایله جکی کوستردی .
پوده آزرشی ذکادر ، ساینم .

امین بک شعرلری حان محمودیله ددر ، ددر
تقطیع ایلدیش جهردن مرکبدر . بونک نه مصرع بر
آهنگ وجود کتیردیکمی سوبلکه بیلمه حاجت
وازی : ایشته تورک سازندن بر مثال :

برنارلاده کز یوردم ، آغانه قاتی برشی قایلیدی .
بافدم : مکیک ؛ ددت ایدتم : برالساک فاسنک کیتی .
لاکن آج بر شوایرجه می فالان باشی اوله یوب اعمن که
بیننه یور کیمک باشی ، بیننه یور هانکی عصرک اولادی .

بوراده بک کوزل کورویوروزک شعرک یکسکی ،
قولافلر طیرمالایچی و عاداتا اوقورکن نفس نه داراق
ویرن بر آهنگی ، یاخوده دهادوغریه ، آهنگسزلکی
اولدنی قادار قافییه یده بوقدر . ذاتا امین بک بک
چوق شعرلری بوبله بوزون قافیله لدر . قافیله لرک بوزک
دوقسان بشی ده نالردن مرکبدر . حتی ساینم امین

بکده کوردکن سوکره بونی چه وزنی ایچون قطعی
برقاعده فرض ایدن خلال ساهار بک برکون تورک
اوجاغنده بوزنله یازیلایق شعرلرک حان داما بوبله
بر تقیه ی اوغراق مجبورینده فالدینی ناسفله آکلا
تیوردی : امین بکده کوردیکمز بومطرد قافییه طریزی
آتچق بر سبیه عطف ایدیله ییلر : شاعر مصرعی
روحده دکل ، دماغنده بوغورویور ؛ طبیی بوسوزله
وجوده کلن مصرع بر مصرعدن زیاده هر هانکی
بسیط برجه لدر . تورکه نوحینک منطقدن فاعل اول
مفعولار اورتاده ، فعل آک سوکره کلدیکدن امین
بکک شعرلر نده عینی خصوصیت کورزه چار یور .
حالوکه شمرده حقیق هیجان ، هیچ بروقت لسانک
بومنتقی « نوح ترنینه رعایت ایتمز . اونک ایچون فعل ،
فاعل ، مفعولار داما برلری ذکدر بر . امین بکده
ایسه ، بونک بوبله اولمایشی ، سوبله دیکم کی ، شاعرده
رئایینک ققدانندن ایلری کلور .

بزده عاشق طرژنده دستانلرله بک اوریزینال
« پاستیش » لر وجوده کتیرن رضا توفیق بک ایله
« آلاکیک » منظومه سنده ملی ماصارلرک آهنگی
تئیتنه موفق اولان ضاکوک آلپ بک ، امین بکدن
سوکره بویجه لری آک چوق ترورج ایدن شاعرلر مژدن
اولدنی چینه له بوراده اسمارلر نی آتقی شهبه سز بوبوک
بر قدر شناساق اولور . مثلا ضایبک :

کوچوکدم ، اؤفاچقدم ؛
طوب اویتام ، آجیقدم .

مصرعلری کوچوک بورون داخلنه نهکی ، نه
آسرازلر موسیقیر صیقشده بیله جکی اثبات ایدم جک
ایکی بارلاق ایچیدر . رضاتوفیق بک « قشام غریبکی »
سرنامی شعرلری ایسه اوقویوب ذوق آلامایچی بر
کیسه تصور ایدمه بورم .

توفیق فکرت مرحومک « شریمن » نده ده ، عروضلری
قادار کوزل اوئامغه برابر ، یته اولدجه موقیتله
یازیلش بارجه لر بولمیلر .

یکی مجموعه یازان کتبلره کلنجه ، جهمی آرتق
قطعی صورته قبول ایتشدر ؛ ایتیلرند بعضیلری
آومصره عروضی ده قوللایورلر . فقط پونن برنی
چیماز . کورولویورک بوبون جهمیله یازیلان شعرلرک
بک چونی کتبلرک اثرلریدر . بوئرلر مینانده بک
سقطری اولدنی قادار ایچون چوق شیر و عیدان بک
مکمللری ده وار . بالخاصه اسینی ، فاروق نافه ایله
« اوزناچ بولجیلری » شاعری کوربلی زاده محمد
فواد بک اولدجه ظریف اثرلر وجوده کتیردیلر .

سوک زمانلرده قوللایلان جهموزنلری آکترتله
سکزیلر ، اون برنی ، اون ایکلی ، اون اوچیلدر . بالخاصه
اون برلینک دیکر لرته عنعنوی بر رجحانی وار .
اون ایکلیک سوک زمانلرده بر قراج درلو قطعیله
اوغراقنددر . برسی امین بکک طرزی : جهملری
ددر ددر آیرمق ... دیکرلری بدی شی اوسته
تریب ... اوچ بیسی ده هنوز بک آز قوللاییش
اولملا برابر تممینی امید ایتدیکم جیفت آتلیق ...

سوک برقاج آک نظر فنده یازیلان تجربله رسایه سنده
شیمیدی سکر جهمی منظومه لر دروننه حتی آک ایجه
اکثریزان حسله برابر کیش طبیعت لوحه لری ده
صیه ییلور . علی جانب بک بوزنله یازدنی مینی مینی
برشیرند آهنگ اعتباریلرله بوبوک برقارلر المعاده ک
کوستردی . اثر اوقادار کوزلک نغمی نقل ایتدن
کچمه جکم :

هانکی فیرک شن آهاری
کیجه لرک مانته
سر یور بولمالری ؟

اوکچ فیرک سوبچی نه ؟
فویوب صدف لالیدن
قله دوشن بویچی نه ؟

برائر یوق کدرندن ؛
سوبله شاعر ، بوکولوش نه ؟
سوکره فقط نادر دندن ،

تا قلبکدن بوکولوش نه ...

اصل ، بومینک مصرعارده مانده لونیک بوتون
هیجه یزیرنی صافی ذکلی ؛ بالکر آرقادی اورمالر نه
« پان » ک قوانی دیکلر بوبوکک بجمی « هاقوریت »
لرینه بو اثری بکنمه یوب تنقید ایتدکاری ایچون
دوغریه می با چوق فیزیورم .

شیمیدکی ادبیاتده سکر جهمی شعرلرله برابر بدی
جهمیلر ده وار . بالخاصه سیفالین بوزنده نه اجه
شعرلر یازدی :

اولوریا ، اولمازی ؛
سوبله یلر آرمی ؟

مصرعلری نه قادار صمیمی بر حسه تر جان اولویور ،
هم نه یز بر لسانه ...

جهمیله بوبون یازیلان شعرلر ده بالخاصه نظردقی
جلب ایدن بر خصوصیت ده آرتق مصرعک مطلقا
فدایله تقیه می مجبوریندن قورولوش اولالیدر .
امین بک « دنباری قادار کتبلر بورویوردی » ، « عسکر
جوشغون سیلار کی بورویوردی » طرژنده مصرعلر دن
بقیوب اوصافان سالمه لر بو ، نه بوبوک ذوق ...
بوقطعه فی ایضاح ایچون بکی مجموعه ک مختلف نسخه لر دن
بعض مصرعلر کوسترملا اوزمان فضل سوزده حاجت
قالاز ؛ حقیقت درحال آکلاشیلر :

طوبایلر ایتار اوله لیکیزی ؛
ساری برنائر وار نشته کورده .
باقتین کوزلر بولویور سزده
آک کوزک ، آک صیل بر آنته بوزی .

فاروق نافه

افنده کونک بونی بوکولوی ،
شیمیدی استابول سولون برکادی .
اوکسوز قلبه بیرارچه دکوکل ،
سولون کل ، سولون کل ؛

